

10. neděle v mezidobí A

*Milosrdenství chci, a ne oběť.
Nepřišel jsem totiž povolát spravedlivé,
ale hříšníky. (Mt 9,13)*

První čtení

Ozeáš 6,3b-6

Snažme se poznat Hospodina! Jako jitřenka jistě vysvitne, přijde k nám jako déšť raný, jako déšť pozdní, který zavlaží zemi. Co mám dělat s tebou, Efraime, co mám dělat s tebou. Judo? Vaše láska je jak ranní mráček, jako rosa, která záhy mizí. Proto jsem je otesával skrze proroky, zabíjel slovy svých úst, ale má spravedlnost vyjde jak světlo, protože chci lásku, a ne oběť, poznání Boha (chci) víc než celopaly.

Druhé čtení

Římanům 4,18-25

(Bratři a sestry!) Ačkoli Abrahám už neměl naději, přece doufal a věřil, že se stane otcem mnoha národů, protože mu bylo řečeno: 'Tak četné bude tvé potomstvo!' A třeba pozoroval, že jeho tělo je už neplodné – vždyť mu bylo skoro sto let – a že je neplodné i Sářino lůno, přece jeho víra nezeslábla. Neprovinil se nedůvěrou vůči Božímu zaslíbení, ale čerpal sílu z víry, a tím vzdal Bohu čest. Byl pevně přesvědčen, že (Bůh) má dost moci, aby splnil, když něco slíbí. A proto 'mu to bylo uznáno za spravedlnost'. Ale v Písmu to není řečeno jen kvůli němu, že 'mu to bylo uznáno', nýbrž i kvůli nám. I nám to bude uznáno, když věříme v toho, který vzkřísil z mrtvých Ježíše, našeho Pána. Ten byl vydán na smrt pro naše hříchy, a vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění.

Když Ježíš jednou šel (ze svého města), uviděl v celnici sedět člověka, který se jmenoval Matouš. A řekl mu: "Pojď za mnou!" On vstal a šel za ním. Když Ježíš byl u stolu v jeho domě, přišlo mnoho celníků a hříšníků a zaujali místo u stolu s ním a s jeho učedníky. Když to viděli farizeové, řekli jeho učedníkům: "Proč váš Mistr jí s celníky a hříšníky?" On to zaslechl a řekl: "Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a naučte se, co znamená: 'Milosrdenství chci, a ne oběť.' Nepřišel jsem totiž povolat spravedlivé, ale hříšníky."

K zamyšlení

S povoláním celníka Matouše uskutečňuje konkrétně v životě Ježíš to, o čem před tím hovořil ve svém kázání na hoře.

Ježíš jde okolo a vidí Matouše (to znamená "Jahveho dar"), jak koná svoji denní práci. Volá ho, aby ho následoval, a jeho hlas je okamžitě vyslyšen. Je nutné si v tomto vyprávění všimnout povolání toho vyvolaného. Celníci nebyli ctěni, bylo na ně pohlíženo jako na viditelné hříšníky. Pozvání k následování není koncem tohoto vyprávění: slaví se hostinou v domě, na které jsou přítomní další celníci a hříšníci. Pro zbožné lidi, ke kterým určitě také patřil Ježíš, je to ostuda, když zasedne s tolika hříšnými a vyloučenými lidmi za jeden stůl. Svým činem rozbil Ježíš vědomě pravidla této "zbožnosti" a odkryl jejich lhářství.

Svoje konání zároveň přirovnává ve vztahu lékaře a nemocného: jde o uzdravení lidí a o poskytnutí tohoto uzdravení, jak na to poukazuje mnoho starozákonních míst, ve kterých se hovoří o uzdravující síle boží. V Ježíšově náklonnosti k celníkům a hříšníkům je jasně zřejmá, viditelná a vnímatelná Boží pomoc, uzdravující poselství a spásanosná vůle. Že zde Ježíš koná ve jménu uzdravujícího Boha, je zřejmé z citátu proroka Ozeáše, se kterým Ježíš poráží jejich vlastními zbraněmi farizeje, kteří ho kritizují a na druhé straně upozorňuje na nebezpečí sebeobdivu a své vlastní spravedlnosti, které často vzniká na základě zbožného konání a myšlení: kdo se drží přikázání – také pro náboženské chování – cítí se být na té jisté straně. Ozeášova prorocká slova ale zdůrazňují, že pravé poznání je v srdci a jeho účinek se projevuje v milosrdném zacházení se všemi slabými a hříšnými, kdo buduje mosty, zatímco jiní kopou jámy. Také Matoušova rána vyloučenosti je uzdravena skrze Ježíšovo setkání. Náboženské předpisy se mohou osamostatnit a rozvíjet tak způsob samostatných zákonů. Mohou liturgii omezit na čistě kadidlovou záležitost, která se ztratí, jakmile mimo Boží dům začne opět každodenní život. Tak se může stát, že naše bohoslužby sice "fungují", občas dokonce velmi dobře a velmi dojemně, ale neproniknou do našeho života, protože se nezvnitřňují a nepřinášejí tak s sebou účinek pro každodenní život. Pouze tehdy, když se každodennost a bohoslužba navzájem plodně propojí, unikneme nebezpečí "farizejské pýchy."